

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Štefana Harabina v trestnej veci proti obvinenému **K. K. a spol.** pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. o sťažnosti obvineného **F. Z.** proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 20. mája 2016, sp. zn. 3Tp/14/2016 rozhodol

t a k t o :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného **F. Z.**
s a z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica uznesením z 20. mája 2016, sp. zn. 3Tp/14/2016

vzal podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) Tr. por. obvineného **F. Z.** do väzby s tým, že táto začala plynúť 17. mája 2016 o 05.30 hod. a bude sa vykonávať v Nemocnici pre obvinených a odsúdených v Trenčíne.

Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. neuložil dohľad probačného a mediačného úradníka na obvineným **F. Z.**.

Proti tomuto uzneseniu včas podal sťažnosť obvinený **F. Z.**.

V jej písomnom odôvodnení prostredníctvom obhajkyne uviedol, že podľa jeho názoru je z väčšej časti napadnuté unesenie pre nedostatok právnej argumentácie nepreskúmateľné

a nejasné a s prihliadnutím na charakter a obsah doposiaľ zadovážených dôkazov namietol aj absenciu materiálnej podmienky väzobného stíhania. Uznesenie o vznesení obvinenia doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, pretože prokurátorka o jeho sťažnosti voči nemu doposiaľ nerozhodla.

Konštatoval, že posudzovaná vec je vymyslená a neexistujú žiadne konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu z jeho konania uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por. Tie, ktoré prokurátor uviedol v podanom návrhu na vzatie do väzby označil len za ničím nepodložené domnienky. Poukázal na to, že od začiatku spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní pri výkone domovej prehliadky, na útek, skrývanie alebo ovplyvňovanie svedkov či spoluobvinených mal dostatok času a od prepustenia z väzby v inej trestnej veci v roku 2013 sa zdržiaval v mieste svojho trvalého bydliska, dostavoval sa na predvolania orgánov činných v trestnom konaní a na hlavné pojednávania na Okresnom súde v Komárne. Konštatoval, že svedok L. H. a spoluobvinený K. K. vo vzťahu k nemu boli už vypočutí a ani jeden z nich nepotvrdil obavu z jeho konania uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. Listiny, na ktoré sa prokurátor v návrhu na vzatie do väzby odvolal, sa týkajú inej trestnej veci, a preto je podaný návrh aj napadnuté rozhodnutie nedôvodné a vychádza len z neznalosti veci a súvislostí. Napokon k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. namietol, že jeho jediným podkladom je existencia trestného stíhania vedeného na Okresnom súde v Komárne pod sp. zn. 1 T 142/2012, ktorá nie je doposiaľ právoplatne skončená a so zreteľom na prezumpciu nevinoty preto nemôže byť dôvodom väzby v inej trestnej veci.

V súvislosti s poskytnutím dostatočných záruk, že sa trestne stíhaná osoba trestného konania osobne zúčastní, nemala by sa nachádzať vo väzbe, poukázal na rozhodnutie ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I ÚS 237/2015 z 03. februára 2016. V jeho prípade takéto záruky od začiatku trestného stíhania dané sú, pretože dobrovoľne pustil do obydlija orgány činné v trestnom konaní a s nimi spolupracoval. Poukázal aj na príslušné ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor) upravujúce väzbu obvineného, ako aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (rozsudok Veľkej komory z 10. marca 2009 Bykov v. Rusko) o tom, že čl. 5 dohovoru v sebe zahŕňa aj prezumpciu v prospech prepustenia na slobodu, len čo obmedzenie osobnej slobody stratí opodstatnenie. Pokračujúce zadržanie, prípadne väzba môžu byť

opodstatnené len za predpokladu, že sú tu konkrétne okolnosti, ktoré naznačujú reálnu existenciu dôvodov verejného záujmu, ktoré prevážia nad pravidlom rešpektu k ľudskej slobode.

Podľa jeho názoru, napadnutým uznesením boli porušené jeho práva garantované Ústavou Slovenskej republiky, dohovorom a Trestným poriadkom, a preto navrhol, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu.

Alternatívne navrhol, aby so zreteľom na prezumpciu nevinu „charakter svedkov“, ako aj bezúhonnosť jeho osoby najvyšší súd jeho väzbu nahradil náhradnými inštitútmi väzby, a to písomným sľubom obvineného podľa § 80 ods. 1 písm. b) alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 81 ods. 1 písm. c) (správne § 80 ods. 1 písm. c)) Tr. por.

Najvyšší súd na podklade sťažnosti obvineného F. Z. preskúmal v rozsahu § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru národnej kriminálnej agentúry národnej protizločineckej jednotky expozitúry Bratislava zo 16. mája 2016, ČVS:PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016 bolo F. Z. (aj K. K.) vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. spáchaný na tom skutkovom základe, že

K. K., F. Z., prezývaný „Š.“ a L. H. sa spolčili za účelom usmrtenia poškodeného Ľ. Š., nar. X., pričom za týmto účelom si rozdelili a vzájomne skoorinovali svoje úlohy, a to tým spôsobom, že K. K. spolu F. Z. naplánovali usmrtenie Ľ. S. a za tým účelom zabezpečili pre L. H. bager žltej farby značky J., a to z dôvodu vykopania hrobu po vražde Ľ. S., a K. K. zabezpečil na vraždu poškodeného doposiaľ nezistené strelné zbrane, pričom K. K. sa dňa 02. decembra 2010 ráno v presne nezistenom čase, dostavil do areálu bývalého družstva – slepačej farmy nachádzajúcej sa v Č. – katastrálne územie M. B., okres D. S., ktorý užíva L. H., a to na základe získanej informácie od L. H., že poškodený má prísť do uvedeného areálu z dôvodu dohodnutého stretnutia s L.

H. týkajúceho sa plnenia propánbutánových fliaš, kde K. K. odovzdal L. H. doposiaľ nezistenú strelnú zbraň a sám sa s doposiaľ nezistenou zbraňou, ako vopred dohodnutý strelec, ukryl do garáže a čakal na poškodeného a následne po príchode poškodeného na uvedený pozemok, sa tento rozprával s L. H. a po tom, čo K. K. z úkrytu nevyšiel, L. H. zo zbrane, ktorú mu dal predtým K. K., vystrelil na poškodeného Ľ. S. a tohto usmrtil a následne L. H. s bagrom J. vykopal hrob, do ktorého spoločne s K. K. vložili telo poškodeného a L. H. uvedenú jamu zasypal, pričom v doposiaľ presne nezistenom čase, pravdepodobne v marci 2011, K. K., F. Z. a L. H. z obavy, že by polícia mohla nájsť telo poškodeného, po vzájomnej dohode a za pomoci bagru vykopali telo poškodeného a toto previezli do vopred pripraveného hrobu, a to na pozemok v Č. na Z. ulicu, ktorý užíva F. Z..

Vyšetrovateľ Policajného zboru uznesením zo 16. mája 2016, ČVS: PPZ-333/NKA-PZ-BA-2016 podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesol obvinenie K. K. za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

nebohý Ľ. S., nar. X. sa spolčil s K. K. a L. H., nar. X., za účelom usmrtenia poškodeného A. R., nar. X., pričom za týmto účelom si rozdelili a vzájomne skoorinovali svoje úlohy a to tak, že Ľ. S. a K. K. oslovili L. H., že zavraždia A. R., a to v čase ako si ku nemu na pozemok príde poškodený odložiť – zazimovať loď, pričom následne v presne nezistený deň v mesiaci november 2006 prišiel K. K. ako dohodnutý strelec na pozemok do areálu bývalého družstva nachádzajúcom sa v Č. – katastrálne územie M. B., okres D. S., ktorý užíva L. H. skôr a ukryl sa v blízkosti štvrtej pozdĺžnej budovy bývalej slepačej farmy spolu s presne nezistenou strelnou zbraňou, pričom následne sa na toto miesto dostavili Ľ. S. spolu so Z. N. prezývaným „C.“, L. H. a poškodeným A. R. a po nacúvaní člnu spolu s vozidlom pod prístrešok štvrtej pozdĺžnej budovy bývalej slepačej farmy a po vzájomnom krátkom rozhovore Ľ. S., Z. N., L. H. a poškodeného, po tom, čo dohodnutý strelec K. K. nevyšiel z úkrytu, pristúpil Ľ. S. zozadu k poškodenému A. R. a vystrelil z doposiaľ nezistenej strelnej zbrane do zadnej časti hlavy poškodeného, ktorého na mieste usmrtil a následne K. K. a L. H. za účelom zbavenia sa tela poškodeného a znemožnenia jeho nálezu toto rozdelili na viacero častí, pričom časť takto rozporciovaného tela pomleli v mlyne na mäso v uvedenom areáli a takto pomleté telo vysypali do koryta rieky Malý Dunaj a časť

tela, ktoré nepomleli spoločne so Z. N. zakopali do nimi vykopaného hrobu na poli za areálom družstva.

Uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru zo 16. mája 2016, ČVS:PPZ-335/NKA-PZ-BA-2016 bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie voči Z. N. a J. B. za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že nebohý L. S., nar. X. sa spolčil s Z. N., prezývaným „C.“, J. B., prezvaným „B.“, L. H., nar. X. a ďalšími doposiaľ nezistenými osobami, za účelom usmrtenia poškodeného – doposiaľ nestotožnenej osoby mužského pohlavia, ktorej kostrové pozostatky boli nájdené v neoznačenom hrobe v rámci obhliadky miesta činu dňa 05. mája 2016 (ďalej len „poškodený“) a to tak, že v ranných hodinách doposiaľ presne nezisteného dňa, v období medzi novembrom roku 2006 a 02. decembra 2010, navštívil nebohý L. S. L. H. na pozemku, ktorý L. H. užíva, a to v areáli bývalého družstva – slepačej farmy nachádzajúcej sa v Č. – katastrálne územie M. B., okres D. S. a spýtal sa ho na bager, z čoho L. H. usúdil, že večer prídu niekoho zakopať a následne toho istého dňa sa vo večerných hodinách dostavili na uvedený pozemok Z. N. spolu s J. B. a poškodeným, a to na motorovom vozidle značky Mitsubishi Pajero tmavej farby, ktoré užíval J. B. a po tom, čo k nim prišiel L. H., J. B. a Z. N. povedali L. H., aby začal bagrom kopať jamu, čo L. H. aj učinil a Z. N. a J. B. vybrali poškodeného z auta, zvalili ho na zem a J. B. ho uškrtil, pričom Z. N. mu pomáhal a poškodeného počas škrtenia držal a následne poškodeného vložili do vykopanej jamy, ktorú L. H. pomocou bagra zasypal.

Uznesením zo 16. mája 2016, ČVS:PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016 vyšetrovateľ Policajného zboru uvedené trestné veci spojil podľa § 21 ods. 3 Tr. por. (per analogiam) s poukazom na § 18 ods. 1 Tr. por. na spoločné konanie a tieto sú vedené pod sp. zn. ČVS:PPZ-275/NKA-PZ-BA-2016. Okrem vyššie uvedených trestných vecí bola do spoločného konania pripojená aj trestná vec obvineného Z. N. vedená pod ČVS: PPZ334/NKA-PZ-BA-2016, v ktorej je menovaný obvinený pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) na tom skutkovom základe, že nebohý L. S. nar. X. sa spolčil s Z. N., prezývaným „C.“, L. H., nar. X. i ďalšími doposiaľ nezistenými osobami, a to za účelom usmrtenia poškodeného – doposiaľ nestotožnenej osoby mužského pohlavia, ktorej kostrové

pozostatky boli nájdené v neoznačenom hrobe v rámci obhliadky miesta činu dňa 03. mája 2016 (ďalej len „poškodený“). pravdepodobne J. D., nar. X. v N. Z., naposledy bytom N. X., N. Z., ktorý bol naposledy vidенý dňa 4. októbra 2007 približne o 20.00 hod., pričom menovaní skutok spáchali tak, že v ranných hodinách doposiaľ presne nezisteného dňa, v období medzi novembrom roku 2006 a 2. decembrom 2010, navštívil nebohý Ľ. S. L. H. na pozemku, ktorý L. H. užíva, a to v areáli bývalého družstva – slepačej farmy nachádzajúcej sa v Č. – katastrálne územie M. B., okres D. S. a povedal mu, aby bol večer pripravený, že niekoho privezú a následne toho istého dňa sa vo večerných hodinách dostavili na uvedený pozemok na doposiaľ nezistenom osobnom motorovom vozidle, pravdepodobne na zelenom aute zn. AUDI Allroad, nebohý Ľ. S., Z. N. a poškodený, ktorý bol spútaný a po tom, čo k nim prišiel L. H., všetci sa na uvedenom pozemku presunuli na miesto, kde stal bager, pričom nebohý Ľ. S. prikázal L. H., aby začal bagrom hĺbiť jamu, čo L. H. aj učinil a nebohý Ľ. S. spolu s Z. N. vybrali poškodeného z auta, zvalili ho na zem vedľa jamy a Z. N. ho uškrtil, pričom nebohý Ľ. S. v tom čase poškodeného držal a následne poškodeného vložili do vykopanej jamy, ktorú L. H. pomocou bagra zasypal.

Písomným podaním z 18. mája 2016, doručeným Špecializovanému trestnému súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica v ten istý deň, prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal návrh na vzatie obvinených K. K., F. Z. a J. B. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por.

Najvyšší súd na úvod konštatuje, že sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu ako vecne príslušný pri rozhodovaní o väzbe obvineného postupoval v súlade s ustanoveniami § 73 ods. 5, ods. 6, § 72 ods. 2 Tr. por. a zákonné lehoty na rozhodnutie o vzatí obvineného do väzby boli spolu s ostatnými formálnymi náležitosťami tohto postupu dodržané.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak máriť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 80 ods. 1 Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Tr. por. môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

b) obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho,

c) s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

K náhrade väzby podľa citovaných ustanovení Trestného poriadku najvyšší súd však poukazuje na druhú vetu čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), ktorý obvinenému poskytuje väčší rozsah základných práv a slobôd ako Trestný poriadok a na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava), z ktorých vyplýva orgánu rozhodujúcemu o väzbe obvineného povinnosť preskúmať možnosti nahradenie väzby (aj pri dôvode väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por.) ponúkanými zárukami.

V súlade so stavom veci a zákonom postupoval sudca pre prípravné konanie, keď dospel k záveru, že v súčasnom (počiatočnom) štádiu trestného stíhania je v posudzovanej veci u obvineného daná dôvodnosť podozrenia, že mal spáchať skutok, pre ktorý je trestne stíhaný v čase a spôsobom uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia a sú u neho dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) Tr. por.

Dôvodnosť podozrenia ako jedna z materiálnych podmienok väzby, že obvinený F. Z. mal spáchať skutok, pre ktorý je trestne stíhaný v tomto štádiu trestného stíhania, vyplýva najmä z výpovedí spoluobvineného K. K. a svedka L. H.. Menovaní vypovedali o konaní obvineného v súvislosti so spáchaním tohto skutku, ako aj o dôvode, pre ktorý mal byť spáchaný.

Ďalšia materiálna podmienka väzby, ktorou je existencia skutočností odôvodňujúcich dôvodnosť obavy z konania obvineného v § 71 ods. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) Tr. por. je napadnutým uznesením taktiež splnená.

Z obsahu doposiaľ vykonaného dokazovania možno zistiť, že obvinený sa skrýval v zahraničí už aj v minulosti, keď bol stíhaný pre menej závažný trestný čin ako je ten, pre ktorý mu bolo vznesené skôr uvedené obvinenie alebo hrozilo nebezpečenstvo fyzickej likvidácie jeho osoby. Na odôvodnenej obave z konania obvineného uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. nič nemení jeho tvrdenie, že neušiel, od začiatku spolupracoval pri výkone domovej prehliadky s príslušníkmi polície a sám im otvoril bránu do dvora. Z obsahu predloženého spisu je totiž zrejmé, že obvinený ani nevedel, že bolo voči nemu vznesené obvinenie, pretože toto mu bolo doručené hneď na druhý deň od jeho vznesenia v skorých ranných hodinách pri jeho zadržaní a v ten istý deň boli v jeho dome a v jeho prítomnosti vykonané niektoré dôkazy, a tieto bol obvinený podľa zákona povinný strpieť.

V rámci doposiaľ vykonaného dokazovania bolo taktiež zistené, že obvinený sa pozná s rôznymi osobami z prostredia polície, pri výkone domovej prehliadky boli u neho v dome zaistené rôzne písomnosti potvrdzujúce tento záver, ako i odôvodnený predpoklad, že má prístup k informáciám z vyšetovania závažných trestných činov. Všetky tieto skutočnosti ako i to, že sa mal na podklade informácií z policajného prostredia podieľať na premiestnení tela poškodeného, aby nebolo nájdené a zabránilo sa tak odhaleniu trestného činu, odôvodňujú predpoklad, že na slobode bude konať spôsobom uvedeným v § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por.

V minulosti už bol obvinený právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin proti životu a zdraviu a hoci sa na neho hľadá, akoby nebol odsúdený, spolu s okolnosťami za akých mal trestný čin, pre ktorý je v posudzovanej veci stíhaný spáchať možno

konštatovať, že má sklony k páchaniu trestnej činnosti a preto existuje aj dôvodná obava z konania obvineného uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Správne a v súlade so zákonom postupoval sudca pre prípravné konanie aj pri posudzovaní možnej aplikácie náhradného inštitútu väzby podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktorého aplikáciu napriek zneniu Trestného poriadku umožňujú ustanovenia čl. 5 ods. 3 dohovoru a čl. 154c ods. 1 ústavy. Osoba obvineného a povaha prejednávaného prípadu odôvodňujú tak závažný zásah do osobnej slobody obvineného, ktorým väzba nepochybne je a zároveň vylučujú jej nahradenie inými legálnymi inštitútmi, ktorých prijatia sa obvinený domáhal, pričom písomný sľub ani nedal.

Na záver najvyšší súd už len dodáva, že povinnosťou vyšetrovateľa vyplývajúcou mu z ustanovení § 2 ods. 6, § 76 ods. 1 a § 2 ods. 10 Tr. por. bude konať vo veci prednostne a urýchlene tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Preto bude musieť s rovnakou starostlivosťou objasňovať skutočnosti svedčiace proti obvinenému, ale aj skutočnosti, ktoré svedčia v jeho prospech (dôsledne sa vyrovnáť s obhajobou obvineného) a v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Riadiac sa týmito úvahami Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 06. júna 2016

JUDr. Martin P i o v a r t s y , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Sylvia Machalová